

Yttrande 2021-04-06

Dnr Fi2020/03418

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkande En gemensam angelägenhet (SOU 2020:46)

Sammanfattning

Svenska Afghanistankommittén motsätter sig förslaget att temporärt minska nivån på det internationella biståndet med 30 procent för att finansiera reformer avseende jämlikhet i Sverige.

Yttrandet avser Kapitel 29 Finansiering: En temporär omdisposition av biståndsbudgeten

Svenska Afghanistankommittén är en medlemsorganisation som arbetar med utvecklingsbistånd i Afghanistan baserat på de mänskliga rättigheterna. Svenska Afghanistankommittén anser att ojämlikhet är destruktivt på både nationell och internationell nivå och välkomnar att detta uppmärksammas i betänkandet från Jämlikhetskommissionen. Detta yttrande berör därför inte betänkandets analys och förslag rörande ojämlikheten i Sverige, utan fokuserar på förslaget om att justera målet för det internationella biståndet till 0,7 procent av bruttonationalinkomsten, och utnyttja de frigjorda 0,3 procenten för att säkerställa en bättre fungerande mottagnings- och etablerings-process i landet.

- En minskning av biståndsbudgeten med 30 procent, drygt 15 miljarder kronor, innebär att en betydande del av det svenska utvecklingssamarbetet kommer att avslutas eller skäras ned. Det kommer att få negativa konsekvenser för miljontals människor. I spåren av den pågående pandemin har den globala fattigdomen och utsattheten ökat och behovet av stöd är större än någonsin. Det är olämpligt att i det läget föreslå en nedskärning i Sveriges främsta instrument för fattigdomsbekämpning.
- Genom sitt enprocentsmål för biståndet är Sverige ett internationellt föregångsland i arbetet för demokrati och minskad fattigdom. Enprocentsmålet är en princip som det funnits bred riksdagsmajoritet för sedan slutet av sextioalet och som ger Sverige en trovärdig röst i internationella sammanhang. Genom att överge den principen öppnar Sverige för att även andra länder minskar sina åtaganden i en global ambitionssänkning inom utvecklingssamarbetet. Detta i ett läge där bistånd och internationellt samarbete behövs mer än någonsin om vi ska nå de globala hållbarhetsmålen inom Agenda 2030.

- Det tionde globala målet inom Agenda 2030 handlar om att minska ojämlikhet inom och mellan länder. Kommissionens förslag innebär en förbättring för människor i en svår situation i Sverige genom att minska stödet till personer i ännu större utsatthet i andra delar av världen. Detta ställer utsatta grupper emot varandra och motverkar regeringens åtaganden inom Agenda 2030.
- Direktinvesteringar och remitteringar har ökat de senaste åren, men det finns inga belegg för att dessa finansiella flöden gynnar dem med minst resurser. Utländska direktinvesteringar och remitteringar går huvudsakligen till övre och lägre medelinkomstländer, och i liten utsträckning till låginkomstländerna. För de allra fattigaste länderna, som Afghanistan, har biståndet fortfarande en avgörande roll för att människors grundläggande mänskliga rättigheter ska tillgodoses. Att remitteringarna är större än biståndet ger inte Sverige och andra givarländer mindre ansvar för att främja långsiktig utveckling, motverka konflikt och utveckla institutioner, civilt samhälle och demokrati.
- I betänkandet anges att det är "naturligt att anlägga ett brett perspektiv" när man ska bedöma vad som ska kunna klassas som internationellt utvecklingssamarbete. Bistånd är en begränsad och unik resurs avsedd för att minska fattigdom och förtryck i de fattigaste länderna. Idag är det allt fler länder som strävar efter att öppna den definitionen för att kunna finansiera prioriteringar som gynnar det egna landet. Svenska Afghanistankommittén anser att Sverige inte bör bidra till denna utveckling, utan värna de grundläggande principerna för biståndet i linje med de bestämmelser som finns inom OECD:s biståndskommitté DAC.
- Minskningen av det internationella biståndet föreslås i betänkandet att vara temporär, om det finns en politisk majoritet för det, men ingen sluttid för en sådan tillfällig lösning föreslås. Svenska Afghanistankommittén har i flera decennier arbetat med utveckling för de mest utsatta människorna i Afghanistan. Vi vet att förutsägbarhet, långsiktighet och lokalt ägarskap är avgörande för att skapa förutsättningar för en hållbar förändring. Ryckighet i biståndsbudgeten som den som föreslås bör därför undvikas.

Remissvaret har beslutats av Svenska Afghanistankommitténs styrelse den 27/28 mars 2021.